

Portal Województwa Lubuskiego

Kultura cygańska ubogaca lubuskie

Kategoria - Kultura i dziedzictwo

Data publikacji -23 sierpnia 2025 godz. 12:30

- 37. edycja wydarzenia to prawdziwa perełka kulturalna, nie tylko w naszym mieście i regionie, ale w całej Europie - mówi wicemarszałek Hubert Harasimowicz podczas koncertu Festiwalu Romane Dyvesa w Gorzowie Wlkp.

Od 37 lat Gorzów Wielkopolski staje się letnią stolicą romskiej kultury. XXXVII edycja

festiwalu Romane Dyvesa odbyła się 22 sierpnia 2025 r. w gorzowskim amfiteatrze i przyciągnęła tłumy miłośników autentycznej muzyki i tradycji romskiej. Wydarzeniu towarzyszyły jubileusze, ogromne emocje i prawdziwa artystyczna energia.

Na scenie zaprezentowali się artyści z wielu krajów. Węgierski zespół Etnorom pokazał klasyczny folklor Romów z regionu Karpat, a The Gipsy Band z Francji – potomkowie legendarnej grupy Gipsy Kings – rozgrzali publiczność rytmami rodem z Andaluzji.

W specjalnym projekcie Liza Kotlyarenko & Cikno Band spotkali się romscy artyści z Polski, by wspólnie świętować Cygańskie Dni. Z Macedonii przyjechała znakomita Dzambo Agusevi Orchestra, jedna z najlepszych współczesnych orkiestr bałkańskich, znana z wirtuozerii i widowiskowych występów. Publiczność zobaczyła także zespół Flamenco Embrujo, prezentujący romskie oblicze flamenco, a całość dopełnił występ gospodarzy – Cygańskiego Teatru Muzycznego Terno.

Gwiazdą wieczoru była **Natasza Urbańska** – wieloletnia przyjaciółka zespołu Terno oraz festiwalu Romane Dyvesa. Jej koncert, pełen energii i emocji, został gorąco przyjęty przez publiczność. Artystka podkreślała ze sceny: - Macie wielkie szczęście w regionie lubuskim, że macie takiego człowieka jak **Edward Dębicki** – wielkiego przyjaciela naszej rodziny. To fenomenalne, że staliście się kolebką kultury cygańskiej, a fenomen festiwalu sprawił, że artyści sami łną, by wystąpić. Nie inaczej było ze mną.

Warsztaty, wystawy i spotkania

Festiwal nie ograniczył się jedynie do koncertu galowego. 23 sierpnia w Dance Studio'22 odbędą się warsztaty tańca romskiego, stanowiące kontynuację popularnego cyklu warsztatowego, który w poprzednich latach skupiał się na flamenco.

Organizatorka festiwalu, **Ewa Dębicka**, podkreślała: - Ten festiwal to trzy jubileusze, to wyjątkowa edycja. To już 37 lat historii, 90. urodziny dyrektora artystycznego mówią same za siebie, a także 70 lat pracy artystycznej i 70 lat Teatru Terno. Cieszę się, że jesteśmy na mapie Europy, że Gorzów to kolebka romskiej kultury. Pamiętam jednak bardzo trudne czasy, kiedy dreptaliśmy po ministerstwach i tłumaczyliśmy, że kultura cygańska to także kultura polska. Romska kultura ma swoje miejsce w duszach i sercach. To dobry przykład, by pokazywać ją na wysokim poziomie, a nie jako jarmarczny koncert.

Ważna misja festiwalu

Jak zaznaczał współorganizator i syn Edwarda Dębickiego, **Manuel Dębicki**: - Program tegorocznej edycji miał pokazać piękno i różnorodność muzyki romskiej – od flamenco, przez brzmienia bałkańskie, po nowości w postaci zespołu Etnorom. Romane Dyvesa to nie tylko muzyka, ale również ważny głos w walce z nietolerancją i dyskryminacją.

Manuel wspominał także ze sceny historię swojego ojca: - Tabor mojego taty

zawędrował do Gorzowa, bo chciał on chodzić do szkoły muzycznej i bardzo tego pragnął. Wybrał Lubuskie, bo tu zostawił swoje serce.

Po raz 37., 70. i 90.!

Festiwal miał w tym roku wyjątkowy wymiar osobisty – wpisał się w obchody 70-lecia pracy artystycznej Edwarda Dębickiego oraz jego 90. urodzin. To właśnie on stworzył przed laty ideę Romane Dyvesa, która przetrwała dziesiątki lat, stając się jednym z najważniejszych symboli romskiej kultury w Polsce i Europie.

Edward Dębicki nie krył wzruszenia - To, co tworzę i robię, inspirowało zagranicznych artystów. Mówią mi, że czerpią z mojej muzyki. Ten festiwal mi się udał i jestem z tego bardzo dumny. To duma nie tylko dla Romów, ale i dla Polski oraz Europy – nasza spuścizna. Jestem ciągle ciekawy świata, jestem zdrowy i z tego się cieszę.

Goście i gratulacje

W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: **wicemarszałek województwa lubuskiego Hubert Harasimowicz, radny województwa Tomasz Gierczak, dyrektorka Biura Zamiejscowego UMWL Natalia Burdz, wiceprezydent Gorzowa Izabela Piotrowicz oraz przewodniczący Rady Miasta Gorzowa Robert Surowiec.**

Hubert Harasimowicz podkreślał: - 37. edycja wydarzenia to prawdziwa perełka kulturalna, nie tylko w naszym mieście i regionie, ale w całej Europie. To wielokulturowość, różnorodność i wielobarwność. Kultura cygańska ubogaca nasz region.

Władze miasta i regionu złożyły twórcom Teatru Terno i festiwalu gratulacje za ogromny dorobek.

Na widowni zasiedli także goście z Polski i zagranicy – m.in. 60-osobowa grupa turystów ze Szczecina. - Bardzo dobrze się bawimy. Będziemy tu przyjeżdżać częściej, bo chcemy poznać Gorzów i Lubuskie. To piękny festiwal – mówili.

Jedna z mieszkanek Gorzowa wspominała. - Pamiętam tabor cygański niedaleko nas, oni zawsze byli częścią naszego miasta. A ich kultura, zwłaszcza w takim wydaniu, ubogaca nasz region.